U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Mgr. M. D.**, proti žalovanému: **Rektor Univerzity Karlovy v Praze,** se sídlem Ovocný trh 5, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 2. 2012, č. j. 11 A 33/2010 – 172,

takto:

I. Řízení **se zastavuje.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 2. 2012, č. j. 11 A 33/2010 – 172, kterým bylo rozhodnuto o opravě výroku III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2012, č. j. 11 A 33/2010 - 140 tak, že měl správně znít: „III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 3.960 Kč do třiceti dnů od právní moci rozsudku“. Protože současně s podáním kasační stížnosti nebyl zaplacen soudní poplatek podle ust. § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), Nejvyšší správní soud stěžovatele vyzval usnesením ze dne 14. 8. 2012, č. j. 7 As 63/2012 – 37, ke splnění poplatkové povinnosti a stanovil mu k tomu přiměřenou lhůtu. Zároveň jej vyzval k předložení plné moci udělené advokátovi nebo předložení dokladu o svém vysokoškolském právnickém vzdělání, neboť nebyla splněna podmínka ust. § 105 odst. 2 s. ř. s., že stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem nebo mít vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 23. 8. 2012 a lhůta k zaplacení soudního poplatku uplynula dne 30. 8. 2012. V přípisu z téhož dne stěžovatel uvedl, že kasační stížnost směřuje výhradě proti nesprávně vyčíslené náhradě nákladů řízení, a proto podle jeho názoru nepodléhá poplatkové povinnosti, neboť se uplatní bod 13. položky 22 Sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích (dále jen „sazebník“). Podle tohoto bodu se poplatek nevybere za odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně jen procesní povahy, zejména proti rozhodnutí o zastavení řízení, odmítnutí podání, kterým se zahajuje řízení, odmítnutí odporu či námitek, odmítnutí odvolání nebo proti rozhodnutí soudu o nákladech řízení. Stěžovatel dovozuje, že by toto ustanovení mělo být analogicky použito i na řízení o předmětné kasační stížnosti, přestože se formálně nejedná o odvolání. Ponechal však na úvaze soudu, zda uvedenému argumentu přisvědčí nebo zastaví řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že položky 22 bodu 13. sazebníku se v dané věci analogicky neuplatní. Jednotlivé položky sazebníku upravují relativně samostatně výši poplatků za jednotlivá řízení a za jednotlivé úkony prováděné soudy a jejich správou. Přitom je zohledněna povaha jednotlivých řízení či úkonů. V položce 22 je upraven poplatek za odvolání v občanském soudním řízení, zatímco poplatek za kasační stížnost je upraven v položce 19 sazebníku. Je tedy zřejmé, že zákonodárce z hlediska systematiky právní úpravy zařadil všechny soudní poplatky za odvolání (včetně případů, kdy se poplatky nemají vybírat, uvedených v bodě 13. položky 22) do jedné položky, zatímco poplatky za řízení o kasační stížnosti do položky jiné (v níž žádná výjimka obdobná výjimce v bodě 13. položky 22 není uvedena). Obecně platí, že analogii lze užít za účelem zaplnění nezamýšlené mezery v existujících právních pravidlech, jestliže v právní úpravě absentuje pravidlo chování pro určitý typ případů, i když je s ohledem na smysl a účel úpravy, záměr zákonodárce, potřebu ústavně konformního výkladu jednoduchého práva či z jiných relevantních důvodů zřejmé, že takové pravidlo má existovat. Pak lze užít pro daný typ případů obdobně právního pravidla vztahujícího se na případy svojí povahou a podstatou nejpodobnější. Výše popsaná právní úprava však nezamýšlenou mezeru v existujících právních pravidlech (zde zakotvených v zákoně) neobsahuje. Naopak, z její systematiky jasně vyplývá, že zatímco u odvolání zákonodárce zamýšlel určitou jejich podmnožinu bez dalšího osvobodit od soudních poplatků, u kasační stížnosti žádnou takovou podmnožinu případů osvobodit nechtěl a jeho záměrem bylo podrobit poplatkové povinnosti, pokud zákon výslovně nestanoví jinak.

Judikatura Nejvyššího správního soudu sice dovodila, že výjimka z povinnosti zaplatit soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti přesto v některých případech existuje, a to v řízení o přezkumu rozhodnutí krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku poté, co žalobci nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz) a u kasačních stížností (za právní úpravy účinné do 31. 12. 2011) proti rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí kasační stížnosti pro nesplnění procesní podmínky zastoupení advokátem v případech, kdy tato podmínka nebyla stěžovatelem splněna pro jím tvrzenou nemajetnost a krajský soud jej přitom pro řízení o kasační stížnosti neosvobodil od soudních poplatků (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, www.nssoud.cz). V uvedených typech případů však

judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, že *„(...) povaha rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, proti němuž kasační stížnost směřuje, vylučuje, aby (...) bylo možno nedostatek podmínky uhrazeného soudního poplatku považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí, jímž se řízení o kasační stížnosti končí. Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by totiž trvání na podmínce uhrazení poplatku pro kasační řízení vedlo k vlastnímu popření cíle, jejž účastník podáním kasační stížnosti sledoval, a znamenalo by řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení v důsledku nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek“* (viz citovaný rozsudek ze dne 21. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77).

Obdobnou výjimku však nelze konstituovat pro soudní poplatky za kasační stížnosti proti všem procesním rozhodnutím krajského soudu. Povaha takových rozhodnutí totiž nevede k zacyklení řízení, jak tomu může být v případech, kdy jádrem sporu, byť v různých procesních konstelacích, je otázka, zda stěžovatel má nárok na osvobození od soudních poplatků. Ani jiné aspekty tzv. procesních rozhodnutí nejsou důvodem pro aplikaci uvedené výjimky. Kasační stížnost je mimořádný opravný prostředek a jakkoli v řízení o ní mohou být v řadě případů meritem pouze otázky týkající se řízení před krajským soudem, má zůstat opravným prostředkem typově spíše výběrovým, zpravidla méně často vedeným než řízení odvolací. Proto je třeba respektovat jasně vyjádřenou a prima facie ústavně konformní vůli zákonodárce, že žádná podmnožina kasačních stížností (vyjma těch, na něž pamatuje zákon) nemá být obecně od soudního poplatku osvobozena. Ani k použití analogie, ani k vytvoření soudcovského právního pravidla, které by v případě kasační stížnosti proti opravnému usnesení krajského soudu týkajícímu se výroku o náhradě nákladů řízení umožňovalo osvobodit stěžovatele od povinnosti zaplatit soudní poplatek, není tedy důvodu.

Stěžovatelova argumentace v kasační stížnosti obsahuje logické slabiny. Stěžovatel dovozuje, i zvýrazněním příslušné části ustanovení položky 22 bodu 13. sazebníku, že jeho kasační stížnost směřuje pouze proti usnesení o nákladech řízení. Pokud by tomu tak bylo, pak by se jednalo o kasační stížnost nepřípustnou. Právní úprava přípustnosti odvolání proti rozhodnutí o nákladech řízení v občanském soudním řízení a přípustnosti kasační stížnosti proti výroku o nákladech řízení se totiž zásadně liší. Zatímco odvolání v občanském soudním řízení proti rozhodnutí o nákladech řízení, resp. pouze proti výroku rozhodnutí o nákladech řízení, obecně přípustné je (§ 201, § 202 odst. 1 a contrario o. s. ř.), zatímco podle ust. § 104 odst. 2 s. ř. s. je nepřípustná kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu. Dále je nutno podotknout, že podle odst. 2 písm. b) citovaného ustanovení je nepřípustná také kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Nepřípustnou kasační stížnost Nejvyšší správní soud postupem podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítne. Podle ust. § 6a odst. 4 zákona o soudních poplatcích se poplatek za návrh na zahájení řízení nevybírá, jestliže soud návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítne. Posuzovaná kasační stížnost však nepřípustná není. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že *„[p]roti opravnému usnesení podle § 54 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost přípustná, a to i v případě, že byl opravován výrok o náhradě nákladů řízení; předmětem přezkumu však je pouze splnění podmínek pro provedení opravy“*

(srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ans 3/2006 - 123, publ. pod č. 1177/2007 Sb. NSS, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud tedy nepovažuje opravné usnesení za rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Kasační stížnost je tudíž přípustná, neboť se nejedná ani o kasační stížnost jen proti výroku o nákladech řízení, ani o kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. I kdyby tedy vůbec bylo na místě o analogii v daném případě uvažovat (shora bylo vyloženo, že tomu tak není), osvobození od soudního poplatku by stejně nepřicházelo v úvahu, neboť stěžovatelova kasační stížnost nemá povahu obdobnou či alespoň podobnou povaze těch rozhodnutí podle bodu 13. položky 22 sazebníku, pro která platí paušální osvobození od soudních poplatků za odvolání proti nim.

Protože stěžovatel nezaplatil soudní poplatek z kasační stížnosti ani při jejím podání, ani na výzvu soudu, ač byl poučen o následcích s tím spojených, Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti podle ust. § 47 písmeno c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavil.

Podle ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 13. září 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu